

מבחן מסכם - רמה בסיסית - מחוון

משך המבחן: 90 דקות · סך הבול 100 נקודות · קראו את הטקסט בעיון וענו על כל השאלות.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת טקסט מידע	40	
חלק ב': ידע ומושגים	35	
חלק ג': חשיבה גאוגרפית והבעה בכתב	25	
סה"כ	100	

חלק א': הבנת טקסט מידע (40 נק')

1 איתור מידע: בחרו את התשובה הנכונה. (8 נק')

- א. היכן נמצאת הערבה?
- בין הכנרת לים המלח
 - **מדרום לים המלח ועד אילת**
 - לאורך הים התיכון
 - בגליל העליון
- ב. מאיזה מקור שואבים את רוב המים בערבה?
- מהכנרת
 - **ממי תהום**
 - מהים התיכון
 - ממי גשמים
- ג. מה תפקיד החממות לפי הטקסט?
- לחמם את המים
 - **להגן על הצמחים מפני רוח וחול**
 - לייצר חשמל
 - לשמור על הקור
- ד. במה עובדים רוב תושבי הערבה?
- בהייטק
 - בתעשייה
 - **בחקלאות**
 - במסחר

2 השלימו לפי הטקסט. (6 נק')

- א. האקלים בערבה הוא אקלים מדברי.
- ב. הערבה היא חלק מהשבר הסורי-אפריקני.
- ג. בחורף שולחים את הירקות לחו"ל.

3 נכון או לא נכון לפי הטקסט? תקנו את המשפטים הלא נכונים. (6 נק')

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. בערבה יורד הרבה גשם בחורף.	☐	☒	בערבה יורד מעט מאוד גשם בכל השנה.
ב. המים בערבה הם לעיתים מעט מלוחים.	☒	☐	
ג. היישובים בערבה צפופים וקרובים זה לזה.	☐	☒	היישובים רחוקים זה מזה, וגרים בה מעט אנשים.

4 פרשנות: הטקסט אומר שהסוד הוא «שילוב של אקלים וטכנולוגיה». הסבירו את הביטוי, ותנו דוגמה אחת לאקלים ודוגמה אחת לטכנולוגיה מהטקסט. (10 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: הסבר – ההצלחה נובעת גם מתנאי הטבע וגם מהמצאות של האדם (4). אקלים: בחורף חם ונעים בערבה, והירקות גדלים מהר (3). טכנולוגיה: השקיה בטפטוף או חממות (3).

5 הסקת מסקנות: מדוע לדעתכם התפתחה בערבה בשנים האחרונות גם תיירות? הסבירו בעזרת הטקסט ובעזרת מה שלמדתם. (10 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: נימוק מהטקסט או מהידע – נוף מדברי מיוחד ושקט, חורף חם ונעים, קרבה לאילת ולים המלח (5); הסבר שהתיירות נותנת לתושבים מקור פרנסה נוסף מלבד החקלאות (5).

חלק ב': ידע ומושגים (35 נק')

1 השלימו. היעזרו במחסן המילים. (8 נק')

- המדינה שגובלת בישראל בצפון: **לבנון**.
- הגבעות הנמוכות שבין מישור החוף להרי יהודה: **השפלה**.
- אזור ממזרח להרים שכמעט אין בו גשם נקרא **צל גשם**.
- הוצאת המלח ממי ים נקראת **התפלה**.

2 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים. (8 נק')

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. ישראל נמצאת ביבשת אסיה.	☒	☐	
ב. גבול פוליטי עובר תמיד לאורך נהר או הר.	☐	☒	גבול פוליטי נקבע בהסכם בין מדינות ויכול להיות גם קו ישר.
ג. ירושלים שוכנת בהרי יהודה.	☒	☐	
ד. רוב תושבי ישראל גרים בנגב.	☐	☒	רוב התושבים גרים במישור החוף.

3 התאימו בין המקום לענף הכלכלה הבולט בו. (6 נק')

טור א

1. מפרץ חיפה

2. אילת

3. עמק יזרעאל

4. מרכז הארץ

טור ב

2 תיירות

4 הייטק

3 חקלאות

1 תעשייה ונמל

4 מיינו את מקורות המים. (7 נק')

מקור טבעי

הכנרת, מי תהום, מעיין

מקור שהאדם יצר

מתקן התפלה, מים מטוהרים

5 בחרו את התשובה הנכונה. (6 נק')

א. המקום הנמוך ביותר על פני היבשה:

○ הכנרת • ים המלח ○ עמק יזרעאל

ב. «תבחין» הוא:

• המאפיין שלפיו מחלקים לאזורים ○ סוג של גבול ○ שם של עמק

ג. בקנה מידה 1:100,000, 4 ס"מ במפה הם:

○ 400 מטר • 4 ק"מ ○ 40 ק"מ

חלק ג': חשיבה גאוגרפית והבעה בכתב (25 נק')

1 סיבה ותוצאה: הסבירו מדוע בגליל יורד הרבה יותר גשם מאשר בנגב. כתבו שתי סיבות. (8 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: הגליל נמצא בצפון, וכמות הגשם קטנה מצפון לדרום (4); הגליל הררי, והעננים שבאים מהים עולים על ההרים, מתקררים ומורידים גשם (4).

2 השוואה: השלימו את הטבלה. (6 נק')

תבחין	מישור החוף	הנגב
צורת הנוף	מישור לאורך הים	מדבר: רמות, מכתשים וערבות
אקלים	ים־תיכוני	מדברי
אוכלוסייה	צפופה	דלילה

3 שרטטו חתך פשוט של הנוף ממערב (משמאל) למזרח (מימין): הים התיכון, מישור החוף, השפלה, הרי יהודה וים המלח. כתבו את שם כל חלק. (5 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: סדר נכון של חמשת החלקים (3); הרי יהודה הגבוהים בחתך וים המלח נמוך מפני הים (2).

4 כתבו פסקה (4 שורות): מדוע ירושלים היא עיר מיוחדת? כתבו על שני «כובעים» שלה לפחות. (6 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: שני היבטים נכונים עם דוגמה לכל אחד – עיר בהרים (על קו פרשת המים, ממזרח לה מדבר), עיר קדושה לשלוש דתות (הכותל, כנסיית הקבר, אל־אקצא), עיר בירה (הכנסת, בית המשפט העליון) (2+2); פסקה מסודרת ולשון תקינה (2).